

Andrzej Małkiewicz

21 grudnia 2022

Biden i Zełenski

21 grudnia wiele się działo. Według strony ukraińskiej rosyjskie straty ludzkie przekroczyły sto tysięcy. Oczywiście, to tylko symboliczna liczba, przecież sami Ukraińcy nie wiedzą dokładnie ilu agresorów zabili, tym bardziej nie wiedzą, ilu zginęło na zapleczu wskutek pijaństwa, częstych strzelanin między żołnierzami i chorób (niektórzy szacują że wśród nowo zmobilizowanych 25% ginie przed dotarciem na front – to pewnie szacunek przesadny). Te sto tysięcy należy traktować jako liczbę symboliczną. Ale jest to symbol ważny. To swoista bariera psychologiczna, oddziałująca na wyobraźnię.

Prezydent Wołodymyr Zełenski był w Waszyngtonie – po raz pierwszy od rozpoczęcia wojny wyruszył poza Ukrainę – dotychczas był aktywny w sferze międzynarodowej, ale wyłącznie on-line. Spotkał się z prezydentem Bidenem i wygłosił przemówienie przed połączonymi izbami Kongresu.

„Pokonanie Rosji na Ukrainie to obecnie najważniejsza rzecz na świecie. Na szczęście Ukraińcy mają lidera, którego wszyscy mogą podziwiać” – powiedział po jego wysłuchaniu lider Partii Republikańskiej w amerykańskim Senacie Mitch McConnell. A warto przypomnieć, że w listopadzie odbyły się w USA wybory, w których republikanie wzmocnili się. W Rosji były oczekiwania, że Ukrainę popierają demokraci i zwłaszcza prezydent, a sukcesy republikanów wpłyną na osłabienie tego poparcia. Wygląda na to, że i w tym zakresie nadzieje Kremla okazały się naiwne.

To przemówienie Zełenskiego było świetne (tłumaczenie wysłę, mam nadzieję, jutro), na pewno umocniło jego autorytet, ale niewątpliwie kluczowa była rozmowa dwóch prezydentów (uczestniczyli w niej także szef kancelarii Andrij Jermak oraz minister spraw zagranicznych Dmytro Kułeba). Obaj prezydenci obszernie ją skomentowali podczas konferencji prasowej, ale można przypuszczać –bo dzieje się tak zawsze w tego typu sytuacjach – że ujawnili tylko część ustaleń.

Niemniej przytaczam ich publiczne wypowiedzi. Zawierają wystarczająco wiele interesujących kwestii, by się z nimi zapoznać. Przepraszam za tłumaczenie nieco szorstkie – z braku czasu na cyzelowanie. Tekst Bidena przytaczam za opublikowanym na stronie Białego Domu, Zełenskiego – na jego kijowskiej stronie internetowej.

Prezydent Biden zwrócił się do Zełenskiego w nadzwyczaj ciepłych słowach:

„Spędziliśmy bardzo dużo czasu zarówno przez telefon, jak i na wideo, ale dobrze jest zobaczyć cię osobiście [it's good to see you in person again]. Byliśmy w bliskiej i częstej komunikacji w tym konflikcie od samego początku, ale szczególnie ważne jest rozmawiać ze sobą osobiście – patrzeć sobie w oczy, ponieważ przywództwo w tym strasznym kryzysie zainspirowało naród ukraiński – tak jak pan to zrobił, panie prezydencie [as you have done, Mr. President – angielskie you sprawia kłopot w przekładzie, bo tylko z kontekstu wynika, czy tłumaczyć je 'ty', czy 'pan'] – oraz naród amerykański i cały świat.

Ta wizyta w Waszyngtonie, twoja pierwsza podróż poza Ukrainę od lutego, ma miejsce, gdy prezydent Putin eskaluje swoje ataki – brutalne ataki – skierowane w infrastrukturę krytyczną, aby jak najbardziej utrudnić życie nie tylko niewinnym Ukraińcom, ale także dzieciom [...]. To po prostu oburzające, co on robi.

Jak już słyszeliśmy – i gdy zbliżamy się do nowego roku, ważne jest, aby naród amerykański i świat usłyszeli bezpośrednio od pana, panie prezydencie, o walce Ukrainy i potrzebie dalszego trzymania się razem do 2023 roku.

Wizyta ta przypada również po 300 dniach brutalnej inwazji Rosji na Ukrainę. Trzysta dni po tym, jak Putin rozpoczął niesprovokowany, nieuzasadniony, totalny atak na wolny naród Ukrainy. Przez te trzysta dni Ukraińcy pokazali Rosji i światu swój stalowy kręgosłup, miłość do ojczyzny i niezłomną determinację – podkreślam ‘niezłomną determinację’ – by wybrać własną drogę.

Do społeczeństwa ukraińskiego mówię: zademonstrowaliście – pokazaliście swoje silne stanowisko przeciwko agresji, przeciw imperialnym apetytom autokratów.”

Przypomniał, że nie pozostawiono Ukraińców samych. „Kiedy wolność Ukrainy była zagrożona, naród amerykański – podobnie jak pokolenia Amerykanów przed nami – nie wahał się. Udzielono wsparcia z całego kraju, Amerykanów z różnych środowisk – zarówno Demokratów, jak i Republikanów. [...] Zapewniono jednoznaczne i nieugięte poparcie dla Ukrainy. Ponieważ rozumiemy w kościach, że walka Ukrainy jest częścią czegoś znacznie większego. Amerykanie wiedzą, że jeśli staniemy z boku w obliczu tak rażących ataków na wolność i demokrację oraz podstawowe zasady suwerenności i integralności terytorialnej, świat z pewnością spotkają gorsze konsekwencje.

I jak powiedziałem, kiedy Putin wysłał czołgi na Ukrainę w lutym: Amerykanie są przygotowani na to, byśmy przeciwstawili się tyranom, stanęli w obronie wolności. Tacy jesteśmy jako Amerykanie. I to właśnie zrobiliśmy.

Jeszcze zanim rozpoczęła się inwazja i Putin zagroził Ukrainie, gromadząc swoje siły, pomogliśmy upewnić się, że Ukraina będzie przygotowana do obrony [...]. Zapewniliśmy stały strumień broni defensywnej, w tym systemy obrony powietrznej i artylerii, amunicji i wiele innych. I nie zrobiliśmy tego sami.

Od samego początku Stany Zjednoczone zgromadziły sojuszników i partnerów z całego świata, aby mocno stanęli po stronie Ukrainy i nałożyli bezprecedensowe – podkreślam ‘beprecedensowe’ – sankcje i ograniczenia eksportu na Rosję, utrudniając Kremlowi prowadzenie brutalnej wojny.

Ponad 50 krajów przekazało prawie 2000 czołgów i innych pojazdów opancerzonych; ponad 800 systemów artyleryjskich; więcej niż 2 miliony sztuk amunicji artyleryjskiej; oraz ponad 50 zaawansowanych systemów wystrzeliwania rakiet; systemy przeciwokrętowe i przeciwlotnicze – wszystko po to, by wzmocnić Ukrainę.

Razem zapewniliśmy miliardy dolarów bezpośredniego wsparcia budżetowego, aby upewnić się, że ukraiński rząd może nadal zapewniać podstawowe usługi dla obywateli, takie jak opieka zdrowotna, edukacja i personel ratunkowy.

Ta pomoc obejmuj 2 miliardy dolarów, które – w bezpośrednim wsparciu budżetowym od narodu amerykańskiego – Bank Światowy rozdał na początku tego tygodnia.

Dostarczyliśmy pomoc humanitarną, aby pomóc milionom Ukraińców, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia swoich domów z powodu nieludzkiej i brutalnej wojny Putina.

Społeczności w całej Europie otworzyły swoje serca i domy, aby pomóc Ukraińcom w potrzebie.

Stany Zjednoczone z dumą przyjęły ponad 221 000 Ukraińców szukających schronienia od marca 2022 r., w tym w ramach naszego programu Uniting for Ukraine.

A dziś USAID przeznacza ponad 374 miliony dolarów na pilnie potrzebną pomoc humanitarną dla Ukrainy. Pomoże to zapewnić żywność i pomoc pieniężną dla ponad 1,5 miliona Ukraińców, a także dostęp do opieki zdrowotnej, bezpiecznej wody pitnej i pomoże utrzymać ciepło w zimie dla ponad 2,5 miliona Ukraińców.

Stany Zjednoczone oraz nasi sojusznicy i partnerzy na całym świecie dostarczyli szeroki zakres pomocy w historycznym tempie i jak dotąd miało to kluczowe znaczenie dla wzmocnienia sukcesu Ukrainy.

Ukraina wygrała bitwę o Kijów, wygrała bitwę o Chersoń, wygrała bitwę o Charków. Ukraina na każdym kroku przeciwstawiała się oczekiwaniom Rosji.

I, prezydencie Zełenski, dał pan jasno do zrozumienia, że jest otwarty na dążenie do pokoju. Jesteś otwarty na dążenie do sprawiedliwego pokoju.

Wiemy również, że Putin nie ma zamiaru powstrzymać tej okrutnej wojny. A Stany Zjednoczone są zaangażowane w zapewnienie, że dzielny naród ukraiński może kontynuować obronę swojego kraju przed rosyjską agresją tak długo, jak to będzie konieczne.

I chcę podziękować członkom Kongresu za ich szerokie, ponadpartyjne poparcie dla Ukrainy. I z niecierpliwością czekam na podpisanie wkrótce sumarycznej ustawy, która obejmuje 45 miliardów dolarów – 45 miliardów dolarów dodatkowych funduszy dla Ukrainy.

Podpiszę również ustawę o obronie narodowej, która ułatwi Departamentowi Obrony nabywanie amunicji i materiałów obronnych dla Ukrainy oraz innych kluczowych materiałów dla wzmocnienia jej bezpieczeństwa narodowego.

Dzisiaj ogłaszam kolejną transzę naszej pomocy w zakresie bezpieczeństwa dla Ukrainy: pakiet pomocy w zakresie bezpieczeństwa o wartości 1,85 miliarda dolarów, który obejmuje zarówno bezpośrednie transfery sprzętu do – którego Ukraina potrzebuje, jak i kontrakty na dostawy amunicji, której Ukraina będzie potrzebować w nadchodzących miesiącach dla swojej artylerii, czołgów i wyrzutni rakiet.

Co najważniejsze, oprócz tych nowych zdolności, takich jak precyzyjna amunicja, pakiet będzie zawierał baterię rakiet Patriot, która będzie – i na której będziemy szkolić siły ukraińskie do działania w ramach trwających wysiłków na rzecz wzmocnienia obrony powietrznej Ukrainy.

Ukończenie niezbędnego szkolenia zajmie trochę czasu, ale bateria Patriot będzie kolejnym kluczowym atutem dla Ukrainy, która broni się przed rosyjską agresją.

W sumie dzisiejsza nowa pomoc w zakresie bezpieczeństwa z finansowaniem pomocy humanitarnej wynosi 2,2 miliarda dolarów dodatkowego wsparcia dla narodu ukraińskiego.

Powinniśmy mieć jasność co do tego, co robi Rosja. Celowo atakuje infrastrukturę krytyczną Ukrainy, niszcząc systemy, które dostarczają ciepło i światło narodowi ukraińskiemu w najzimniejszej, najciemniejszej porze roku. Rosja używa zimy jako broni – zamraża ludzi, głodzi, odcina ich od siebie.

[...]

Stany Zjednoczone współpracują z naszymi sojusznikami i partnerami, aby zapewnić krytyczny sprzęt, aby pomóc Ukrainie w dokonaniu awaryjnych napraw systemu przesyłania energii i wzmocnić stabilność ukraińskiej sieci w obliczu ukierunkowanych ataków Rosji.

Pracujemy również nad pociągnięciem Rosji do odpowiedzialności, w tym nad wysiłkami w Kongresie, które ułatwią dochodzenie sprawiedliwości za rosyjskie zbrodnie wojenne na Ukrainie.

Pozwólcie, że zakończę tym: dziś jest czwarta noc chanuki, czas, kiedy Żydzi na całym świecie – prezydent Zełenski i wiele rodzin wśród nich – czczą ponadczasowy cud małej grupy wojowników walczących o swoje wartości i wolność przeciwko znacznie większemu wrogowi. Przetrwali i zwyciężyli. Jak płomień wiary, który z ilością oleju wystarczającą na jeden dzień, płonął jasno przez osiem dni.

Opowieść o przetrwaniu i odporności, która przypomina nam, w najzimniejszych dni w roku, że światło zawsze będzie dominować nad ciemnością, a nadzieja odpędza rozpacz. I że ludzki duch jest niezwyciężony, dopóki istnieją dobrzy ludzie gotowi czynić to, co słuszne.

Ten rok przyniósł narodowi ukraińskiemu tak wiele niepotrzebnego cierpienia i strat. Ale chcę, żebyś wiedział, prezydencie Zełenski – chcę, żebyś to wiedział – wszyscy ludzie na Ukrainie również: Amerykanie byli z wami na każdym kroku i my pozostaniemy z wami. Pozostaniemy z wami tak długo, jak będzie to konieczne.

To, co robicie, co osiągnęliście, ma znaczenie nie tylko dla Ukrainy, ale dla całego świata.

I nie mam wątpliwości, że razem podtrzymamy płomień wolności płonący jasno, a światło pozostanie i przeważa nad ciemnością. Dziękuję za obecność, Panie Prezydencie. Będziemy stać z wami.

(Remarks by President Biden and President Zelenskyy of Ukraine in Joint Press Conference, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/12/21/remarks-by-president-biden-and-president-zelenskyy-of-ukraine-in-joint-press-conference> - dostęp 22 grudnia 2022 r.).

Prezydent Zełenski odpowiedział:

„W ciągu 300 dni tej wojny rozpoczęliśmy naprawdę nowy etap w stosunkach Ukrainy i Stanów Zjednoczonych. Osiągnęliśmy poziom prawdziwego sojuszu, który jest w stu procentach wypełniony realnym znaczeniem. Czułem to dzisiaj na wszystkich moich spotkaniach, we wszystkich naszych negocjacjach. Chcę jeszcze raz podziękować panu prezydentowi Bidenowi za jego szczere wsparcie i – co jest bardzo

ważne – zrozumienie Ukrainy. A także za budowę i utrzymanie międzynarodowej koalicji w celu wzmocnienia międzynarodowego prawa i porządku.”

Podziękował amerykańskiemu przywódcy za jego osobiste wysiłki, jednoczące światową społeczność wokół ochrony prawa międzynarodowego, pokojowej współpracy i wzajemnego zrozumienia, co jest przydatne nie tylko dla Ukrainy i Stanów Zjednoczonych, ale także dla wszystkich krajów świata.

„Wiem, że amerykańskie przywództwo pozostanie silne i globalnie namacalne. Stany Zjednoczone staną w obronie naszych wspólnych wartości i wartości wolności. I wierzę, że pomimo wszelkich personalnych zmian w składzie Kongresu, dwuzimowe i ponadpartyjne poparcie pozostanie. Dziękuję wszystkim, którzy na to pracują.”

Odpowiedział na pytania o przeciwdziałanie rosyjskiemu terrorowi i przywrócenie zniszczonej infrastruktury Ukrainy, przede wszystkim energetycznej.

„Musimy przejść przez tę zimę. Musimy chronić naszych obywateli. Musimy być i będziemy w takich sprawach jak najbardziej konkretni – to jest dla nas teraz kluczowa kwestia humanitarna. To kwestia przetrwania” – powiedział.

Podczas spotkania omawiano dalsze sankcje i presję prawną na terrorystyczne państwo.

„Rosja musi być odpowiedzialna za wszystko, co robi przeciwko naszemu państwu, przeciwko naszemu narodowi, przeciwko całej Europie i wolnemu światu” – podkreślił.

Zwrócił uwagę na znaczenie przywództwa USA w realizacji formuły pokojowej Ukrainy.

„Proponujemy szczyt Globalnej Formuły Pokoju i jestem wdzięczny naszym amerykańskim sojusznikom za to, że usłyszeli i czuli nas tak samo jak my, jak ważne jest utrzymanie inicjatywy i szukanie sposobów przywrócenia integralności terytorialnej Ukrainy i ładu międzynarodowego.”

(Україна та Сполучені Штати розпочали новий етап у двосторонніх відносинах – Володимир Зеленський за результатами переговорів із Джоозефом Байденом у Вашингтоні, <https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-ta-spolucheni-shtati-rozpochali-novij-etap-u-dvosto-80005> - dostęp 22 grudnia 2022 r.).